

Onderwerp Verstedelijkingsstrategie Regio Groningen Assen
Steller Ronald Klaassen

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 050-3678944
Datum 8-9-2021

Bijlage(n) 2
Uw brief van

Kenmerk 425787-2021
Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

De komende jaren wordt in zes gebieden in Nederland waar de woningkrapte het grootst is het woningtekort versneld aangepakt. De regio Groningen Assen is een van deze zes gebieden. In de Woondeal (2019) die gemeente en de minister van BZK in 2019 hebben gesloten is één van de afspraken om de regionale opgave verder uit te werken in een Verstedelijkingsstrategie voor het hele grondgebied van Regio Groningen-Assen (RGA). In november 2019 is in het BO-MIRT door de betrokken overheden besloten dat:

- De strategie wordt gemaakt voor het hele gebied van de RGA, met waar nodig oog voor werklocaties daarbuiten. Ook worden de gevolgen voor de krimpregio's betrokken.
- Er wordt gezamenlijk als overheden aan de Verstedelijkingsstrategie gewerkt.
- De strategie wordt opgesteld voor de periode 2020 – 2040.
- De strategie onderzoekt effecten van verstedelijking op het hele domein van de fysieke leefomgeving, met focus daarbinnen op de relaties tussen mobiliteit, werken, ruimtelijke kwaliteit, groen, leefbaarheid, etc.

De strategie is tot stand gekomen in samenwerking met de ministeries van BZK, I&W en EZK en de gemeenten en provincies in de RGA: Assen, Groningen, Het Hogeland, Midden-Groningen, Noordenveld, Tynaarlo en Westerkwartier en de provincies Groningen en Drenthe. Hierbij bieden we u deze verstedelijkingsstrategie ter kennisname aan. Ook zal u deze nog ontvangen van de Regio-Groningen Assen ter voorbereiding op de bijeenkomst voor Raden en Staten op 17 september aanstaande.

Doel van de verstedelijkingsstrategie is in kaart brengen hoe de opgave op het gebied van wonen en werken kan worden ingevuld met de grootste maatschappelijke meerwaarde. Dit document heeft geen wettelijke status, maar het is de basis voor het uitwerken en vertalen in eigen gemeentelijke, provinciale en rijks beleidsinstrumenten. Voor de gemeente Groningen betreft het dan met name de samenhang met de omgevingsvisie, de woonvisie en de concept-mobiliteitsvisie. Voor al onze inbreng in

het traject van de Verstedelijkingsstrategie hebben wij gehandeld binnen het kader van de omgevingsvisie Next City (2018) en de Woonvisie (2020).

De regionale opgave is 35.000 woningen en 28.000 arbeidsplaatsen in de Regio Groningen-Assen te realiseren tot en met 2040. Dit is inclusief de 20.000 woningen die de gemeente Groningen zelf al heeft afgesproken in de Woondeal. Deze opgave is gebaseerd op het regionaal woningmarktonderzoek van KAW (2020) en is gericht op het opvangen van de vraag uit de regio zelf.

Tegelijk met het de Verstedelijkingsstrategie loopt ook het bij u bekende traject van het Deltaplan Noord-Nederland, eveneens in het kader van het MIRT. Daarin wordt de eventuele komst van de Lelylijn verbonden met een grote extra woningbouwopgave voor het hele noorden. De ambitie in het Deltaplan is om ook een deel van de landelijke opgave in het noorden op te vangen. Ook in het kader van het Deltaplan wordt onderzocht waar de potentiële ruimte ligt voor deze woningen. Voor de Regio Groningen-Assen hebben we de *maximale* zoekruimte van 60.000 woningen (zie verder onder “resultaat”) ingebracht als ambitie in het kader van de onderbouwing van het Deltaplan.

Totstandkoming

Het proces om tot een Verstedelijkingsstrategie te komen is in drie fasen opgesplitst. In fase 1 is gestart met het maken van vier verstedelijkingsmodellen om met het Dashboard Verstedelijking gevoel te krijgen bij de effecten van verschillende denkrichtingen om de verstedelijkingsopgave op te lossen. Daarbij is door gemeentes plancapaciteit aangeleverd, ruim meer dan de benodigde 35.000 woningen, waarop de verschillende modellen zijn gebaseerd. Deze locaties zijn gecombineerd tot vier sterk van elkaar verschillende modellen: Compact, Op de As, Netwerk en Ontspannen.

1. Compact: Alle verstedelijking in stad Groningen concentreren.
2. Op de As: Idem maar dan in Groningen en Assen.
3. Netwerk: Verstedelijken op basis van het OV-netwerk nabij knooppunten als stations en busknopen.
4. Ontspannen: Verstedelijken spreiden over de Regio.

Deze modellen zijn vervolgens beoordeeld op een groot aantal indicatoren. Voor een uitgebreid overzicht van de resultaten verwijzen wij naar de publicatie: Resultaten Dashboard Verstedelijking regio Groningen-Assen, augustus 2020.

In fase 2 is gewerkt aan gezamenlijke ontwikkelprincipes die richtinggevend zijn voor de verstedelijkingsstrategie. Ook zijn onderliggende kernwaarden benoemd: compleet, complementair en coöperatief. De verstedelijkingstrategie bouwt voort op de jarenlange samenwerking in de RGA maar zet ook in op een koerswijziging, aan de hand van de 7 principes: bestaand verstedelijkt gebied versterken, agglomeratiekracht

vergroten¹, polycentrische ontwikkeling² stimuleren, mobiliteit in balans, proportioneel en passend, hefboom voor herstructurering en samenwerken aan een duurzame regio. Zie de publicatie: Koers Verstedelijkingsstrategie regio Groningen-Assen, oktober 2020.

Deze principes zijn in fase 3 verder uitgewerkt. Er zijn uitspraken gedaan over waar en hoe de ruimtelijke opgaven in de regio gaan landen en welke aanpak en ingrepen daarbij horen. Er is gewerkt in thematische werkgroepen (wonen, werk, mobiliteit en groen) en er hebben gemeenschappelijke integratiebijeenkomsten plaatsgevonden.

Resultaat

Op basis van deze analyse zijn twee belangrijke conclusies getrokken.

Ten eerste is er genoeg ruimte in de RGA te zijn om de opgave te kunnen realiseren. Sterker nog, er is potentieel om aanzienlijk meer woningen te realiseren, tot maximaal 60.000³ woningen in de RGA. Daarmee zijn we in staat om 130% plancapaciteit te realiseren, waarop door Den Haag gestuurd wordt en waarom ook in een motie door uw raad is gevraagd. Deze overcapaciteit is nodig omdat er altijd plannen worden uitgesteld of afvallen over een dergelijke periode. We beschouwen daarmee de motie “Voldoende woningen na 2030”, die u op 24 juni 2020 bij bespreking van de Woonvisie heeft aangenomen, als afgehandeld.

Naast de kwantitatieve vraag is de kwaliteit en diversiteit minstens zo belangrijk. Samen met de regio werken aan een divers en kwalitatief goed aanbod dat aansluit bij de woningbehoefte en betaalbaar en toekomstbestendig is: bouwen, maar wel met kwaliteit en voor iedereen.

Ten tweede bleek er ruim draagvlak om vanuit de vier modellen te werken aan een voorkeursmodel dat uitgaat van verstedelijking in de stad Groningen en bij knooppunten van OV in stad en regio. Dit model heeft de grootste maatschappelijke meerwaarde voor bestaande dorpen en kernen, mobiliteit en biedt de meeste kansen voor behoud en versterking van natuur en landschap. Dit model is vervolgens nader uitgewerkt en dit document ligt nu ter informatie voor en zal ook gepresenteerd worden aan Raden en Staten op 17 september.

Vervolg

Op basis van de strategie is de vervolgvraag: wat is er voor nodig om deze strategie ook daadwerkelijk te kunnen realiseren. Dit betreft bijvoorbeeld structurele financiële (rijks)bijdragen in de tekorten van gebiedsontwikkelingen, zoals wij als gemeente via de Woningbouwimpuls al hebben toegekend gekregen voor de Stadshavens (18 miljoen) en hopelijk ook voor de 1^e fase Suikerzijde. Voor de West- en de Oostzijde van de stad zijn ambtelijk al businesscases opgesteld samen met BZK ter

¹ Het begrip agglomeratiekracht houdt in dat hoe meer mensen gebruik kunnen maken van hoogwaardige voorzieningen, excellente opleidingen, snelle verbindingen en hoge leefkwaliteit, hoe aantrekkelijker deze stedelijke regio's worden om te wonen of te werken.

² Polycentrisch betekent dat een regio is opgebouwd uit meerdere sterke kernen.

³ In het Deltaplan wordt gesproken over 70.000 woningen voor de provincie Groningen als geheel.

voorbereiding voor het nieuwe kabinet. Samen met nog 14 andere gebiedsontwikkelingen in Nederland is het resultaat daarvan voor de zomer naar de Kamer gestuurd⁴. Voor de andere gebieden in de Regio wordt deze slag op een vergelijkbare manier nog gemaakt.

Het betreft ook samenhangende maatregelen in de randvoorwaardelijke infrastructuur, zoals nieuwe stations (Suiker) en de Ring West. Hiervoor is de inzet van de Regio om op basis van de Verstedelijkingsstrategie met het Rijk (I&W en BZK) een bereikbaarheidsprogramma op te zetten. De gesprekken hierover zijn inmiddels gestart. Of dit bereikbaarheidsprogramma er ook daadwerkelijk komt is nog de vraag en mede afhankelijk van het nieuwe kabinet. Het alternatief is dat per project afspraken gemaakt moeten worden maar dat doet volgens de Regio geen recht aan de doelen van de strategie.

Daarnaast zullen er nadere afspraken gemaakt moeten worden met het Rijk over bijdragen in de grondexploitaties en in de benodigde infrastructuur, zoals hierboven omschreven. Dit zal via het nieuwe kabinet uiteindelijk zijn beslag moeten krijgen en is uiteraard afhankelijk van de prioriteiten van het nieuwe kabinet. We verwachten wel dat woningbouw hoog op de lijst staat, maar met name op infrastructuur zal er spanning ontstaan gelet op de grote vervangingsopgave op bestaande infra, het feit dat het infrastructuurfonds tot 2032 belegd is en het gegeven dat een deel van de infrastructuur in de Regio van provincie en gemeenten is en niet van het Rijk is.

Onze conclusie is dat de Verstedelijkingsstrategie zeer goed past in ons eigen ruimtelijk en mobiliteitsbeleid. Het sluit naadloos aan op de omgevingsvisie Next City, de woonvisie en op de concept-mobiliteitsvisie. Ook constateren we dat er voor de regiokernen ook een forse opgave ligt en daarmee alle kernen goed aan bod komen. In de Stuurgroep RGA van 25 juni 2021 hebben alle gemeenten en de provincies op hoofdlijnen de strategie onderschreven.

Wij gaan ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.

⁴ Zie <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/06/21/aanbiedingsbrief-bij-rapportage-investeringsraming-14-grootschalige-woningbouwgebieden>